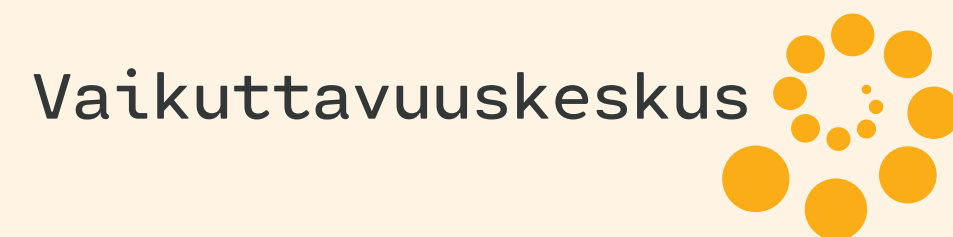

Vaikuttavuusmittarikartoitus 2023

Projektipäällikkö Riikka Ovaskainen
Projektisuunnittelija Katariina Similä
Hallintoylilääkäri Suvi Liimatainen

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Mittarikartoitus

- Mittarikartoituslomake lähetettiin 30.5.2023 kaikkien hyvinvointialueiden vaikuttavuudesta vastaaville henkilöille 35
- Alun perin vastausaikaa oli 06/23 saakka, lisääaikaa myönnettiin 08/23 saakka
- Kartoitukseen vastasi yhteensä 19/22 hyvinvointialuetta
- Vastausten sisällössä ja laadussa oli merkittäviä eroja eri hyvinvointialueiden välillä
- Monet alueet huomauttivat, että kartoitus jäi osin puutteelliseksi monista eri syistä

PERUSTERVEYDENHUOLTO

Palvelu (kirjoita palvelun nimi)	Mittari (valitse alasvetovalikosta)	Mittarin nimi (kirjoita tarkka nimi)	Onko mittari käytössä (valitse alasvetovalikosta)	Käyttöalue (valitse alasvetovalikosta)	Miten tieto kerätään (valitse alasvetovalikosta)	Miten tietoa käytetään (kirjoita vapaamuotoisesti)	Kokemus mittarin toimivuudesta (kirjoita vapaamuotoisesti)
Esimerkiksi: suun terveydenhuollon lääkäri vastaanotto	Prom		On käytössä	yksittäisen kunnan alueella	sähköinen kysely		

Mittareiden luokittelu

- Erikoissairaanhoidon mittarit
- Avosairaanhoidon ja terveydenhoidon mittarit
- Kuntoutus- ja terapiapalveluiden mittarit
- Lasten, nuorten ja perheiden mittarit, sisältäen lasten- ja nuorisopsykiatrian
- Ikääntyneiden mittarit
- Aikuisssosiaalityön ja maahanmuuttajapalveluiden mittarit
- Mielenterveys- ja päihdetyön mittarit, sisältäen aikuispsykiatrian
- Vammaispalveluiden mittarit
- Suun terveydenhuollon mittarit

Mittareiden luokittelu

- Selkeät ei-vaikuttavuusmittarit poistettiin, esim. työtyytyväisyyskyselyt
- Päälekkäisiä ja virheellisiä mittareita löytyy varmasti: kaikkia mittareita ja luokitteluja ei ollut mahdollista tarkistaa
- Luokittelu määritettiin uudelleen mikäli samaa mittaria oli ilmoitettu useaan eri luokkaan (prom/kliininen)
- Rajanveto prom/kliinisen mittarin välillä selkeästi vaikeaa, erityisesti psyykkisen terveyden mittareissa

Prem-mittarit

- NPS-mittarin käytöstä ilmoitti 12 hyvinvointialuetta
- Sosiaalihuollossa laajimmin oli käytössä SRS osana FIT-mittaristoa (4 hyvinvointialuetta
- Kahta hyvinvointialuetta lukuun ottamatta kaikki hyvinvointialueet ilmoittivat jonkin asiakastyytyväisyysmittarin käytöstä

NPS: käyttö

- Erikoissairaanhoidossa: Kanta-Häme, Keski-Suomi, Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Kymenlaakso, Pohjois-Savo
- Erikoissairaanhoidossa NPS:n rinnalla käytössä CES, Roidu ja Hopp
- Sosiaalipalveluissa yksittäisillä toimialueilla
- Perusterveydenhuollossa Helsinki, Kanta-Häme, Keski-Suomi, Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo

Prom-mittarit

- Mittareita yhteensä 213, suurin osa käytössä yhdellä tai kahdella hyvinvointialueella
- Geneerisistä prom-mittareista 15D on ollut käytössä 8 hyvinvointialueella, pääosin erikoissairaanhoidossa
- Whodas ollut käytössä 7 hyvinvointialueella, neljä aluetta ilmoitti esh-käytöstä, kolme pth-käytöstä ja yksi sosiaalihuollon käytöstä
- Muita käytössä olevia usealla alueella käytössä olevia mittareita HAQ (4), Pei (4)
- Sosiaalihuollossa yleisimmin käytössä oli ORS osana Fit-mittaristoa (4 hyvinvointialuetta)

15D: käyttö hyvinvointialueilla

- Koko erikoissairaanhoidossa käytössä HUS:ssa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla
- Vähintään kahdella erikoisalalla käytössä: Kymenlaakso ja Pohjois-Savo
- Yhdellä erikoisalalla käytössä: Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Karjala
- Perusterveydenhuollon käytössä Länsi-Uudellamaalla (fysioterapian suoravastaanotto) ja Pohjois-Savossa (avovastaanotot)
- Käytöstä poistettu Vantaa-Keravan perusterveydenhuollosta pienen pilotin jälkeen

15D: käyttötavat ja –kokemukset

- Vastauksia pyydetään sähköisellä lomakkeella, paperilomakkeella, Buddy Care –sovelluksella ja digihoitopolulla
- Vastauksia käytetään sekä suoran potilastyön tueksi että hoidon laadun arviointiin ja vaikuttavuuden seurantaan
- Vain harva raportoi käyttökokemuksia, raportoineet kokivat mittarin hyväksi

Whodas: käyttö hyvinvointialueilla

- Erikoissairaanhoidossa käytössä Pohjois-Pohjanmaalla (valikoiden joillain toimialueilla käytössä/tulossa käyttöön), Pohjois-Savossa (tehohoitopotilaat), Kanta-Hämeessä (kuntoutus) ja Keski-Pohjanmaalla (fysiatrian tietyt potilasryhmät, kuten väsymysoireyhtymä, kipupotilaat, kuntoutustutkimukset)
- Perusterveydenhuollon käytössä Pohjois-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla
- Etelä-Pohjanmaalla pilotoitu kuntoutuspalveluissa rinnakkain Promisin kanssa, päädytty Promisin käyttöönottoon (muokkautuvaisuus, soveltuvampi tarkastelujakso)
- Sosiaalihuollossa käytössä Satakunnassa työikäisten sosiaalipalveluissa

Whodas: käytötavat ja –kokemukset

- Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Pohjois-Savossa sähköinen kysely, muutoin paperilomake
- Käyttökokemuksia kirjattu vähän, mutta kerrottu käytettäväksi esim. kuntoutuksen suunnitteluun, tueksi lausuntojen tekemistä varten, potilastyöhön keskustelun pohjalle ja voimavarojen tunnistamisen avuksi

Sairausryhmäkohtaiset prom-mittarit

- Päihteet Adsume (6), Audit (12), Sows (5)
- Mielenterveys BAI 9, BDI (8), DEPS (5), GAD-7 (8), Kesky ja Pikku-kesky (4), Oasis (4)
- Kipumittareita runsaasti, yleisin VAS
- ISI-unikysely (5)

Kliiniset mittarit

- Mittareita runsaasti, 364 kpl, suurin osa käytössä 1-2 alueella
- Iso osa mittareista ei ainakaan perinteisessä mielessä vaikuttavuusmittareita, rajanveto tässäkin vaikeaa
- Alueet ilmoittaneet paljon myös esim. vaikuttavaksi todettuja menetelmiä ja jopa menetelmäoppaita
- Useimmin käytössä RAI (13), CoCI (4), suun terveydenhuollon mittareista CPI (5) ja DMF (7), Finrisk (9), Frat (5), NRS vajaaravitsemus (5), Oxford Grading Scale (9), painehaavaprevalenssi (6)

Sosiaalihuollon mittarit

- Sosiaalihuollossa käytössä useimmiten promin ja premin sisältävä FIT-mittaristo, josta julkaistu äskettäin myös THL:n työpaperi lastensuojelun kontekstista (Tippet & Yliruka)
- Ikäihmisten palveluissa ja vammaispalveluissa mittareita paljon, mutta usein samoja kuin terveydenhuollossa (esim. Rai, painehaavaprevalenssi)
- Myös esim. Audit ja mielenterveyteen liittyviä kyselyitä käytössä sosiaalihuollossa
- Varsinaiset sosiaalityön mittarit painottuvat aikuissosiaalityöhön, mittareista usealla alueella käytössä esim. Avain, 3X10D, Aikuisten hyvinvointimittari

Mitä opimme?

- Kartoituksen ajankohdan ja kohdehenkilöiden tarkempi valinta: seuraavan kerran lähestytään myös toimialueiden johtoa suoraan, jotta vastaukset saataisiin kaikilta toimialueilta
- Tarvitaan enemmän tietoa siitä, käytetäänkö kyseistä mittaria nimenomaan vaikuttavuuden arviointiin (esim. BMI, syke jne)
- Sosiaalihuollon mittareita on vähän pl. ikäihmisten ja vammaisten palvelut, joissa samoja mittareita terveydenhuollon kanssa
- Sosiaalihuollon maahanmuuttajapalveluista ei toimitettu yhtään mittaria

Kiitos!

Projektipäällikkö
Riikka Ovaskainen
p. 044 473 9708
Riikka.ovaskainen@pirha.fi

Projektisuunnittelija
Katariina Similä
p. 044 473 9906
katariina.h.simila@pirha.fi

Vaikuttavuuskeskus

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

